

Բարդերի ակումբ, հոգևոր տարածք, որտեղ հավաքվում են հեղինակային երգի սիրահարները. ոմանք՝ երգելու, ոմանք՝ լսելու, մտորելու և ուղղակի ժամանակն իմաստալից անցկացնելու համար:

Բարդերի Ակումբ, 2022թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Մարդու այս տեսակի մասին խոսելիս, երևի թե կարիք լինի գնալ այն վաղնջական ժամանակներ, երբ դեռ կային ցեղեր, ձևավորվում էր լեզու, հետագայում լեզվամտածելակերպ:

Մի փոքրիկ պատվածքում կա նկարագրություն. «Եվ Եկավ երգասացը ու երգեց ցեղերի մասին, հետո դրանց հավաքելով մեկ լեզվի շուրջ ստեղծվեց ժողովուրդ, հետո Եկավ կայսեր՝ ժողովրդից ազգ կերտելու համար»:

Չատ բնորոշ ձեվակերպում է, քանի որ լեզվամտածելակերպի ընդանրությունն է ստեղծում հիմք, արժեհամակարգ, նույնանման ընկալումներ ու մարդկանց մղում մեկ հանունի մեջ կերտելու իր ապագան:

Այդ առումով երգասացի կերպարը տարբեր ժողովուրդների ու ազգերի մեջ տարբեր անուններ է ունեցել, մենեստրելներ, բարդեր, երգող պոետներ, [գուսաններ](#), [աշուղներ](#), [տրութադրուներ](#)

, թափառող երաժիշտներ, բիվա հոսի, վագանտներ, աէդներ, շանսոնյե և այլն:

Մեզանում այժմ տարածված է այդ տեսակին կոչել երգահան, հեղինակային երգիչ, բարդ: Ինչպես էլ կոչելու լինենք, պարզ է որ ամեն ժամանակաշրջան իր հետ բերում է այն երգասացներին, որոնք տվյալ ժամանակշրջանը ներկայացնում են հանգավորելով: Հանգն ուղեկցվում է ինչ-որ երաժտական գործիքով, որն հիմնականում կիթառն է՝ մատուցելով սեփական խոհերն ու բողոքը, տառապանքն ու սերը ։

Չուր չէ, որ հեղինակային երգն հաճախակի է հայտնվում որպես բողոքական ժանր, թեպետ ժամանակակից աշուղներին ժանրային սահմաններում պահելն անհնար է և ոչ տեղին, քանի որ այն երգարվեստի հիմքում է կանգնած:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Դեռ 90-ականներին արդեն սկիզբ էր դրվել հեղինակային երգի ժամանակակից դրսևորումներին և մեզանում տեղ գտած այդ երգի տեսակը վառ դրսևորում գտավ մի շարք

անուններում, որոնց խոսքում հնչեց բողոք, ազատության կոչ, ծուռ հայելիների իրականության մասին առերեսումներ: Այդ երգերում հանրությունն ազնիվ դրսնորում տեսավ, հավատաց դրանց ու շարունակում է մնալ ականջալուր:

Հաճախ է երգասամի խոսքերում մարգարերություն բերվել տվյալ ժողովրդին և դրանում կանակ օրինաչափություն. քանի որ արվեստի հիմնական ճյուղերը կրում են տարբեր ազդեցություններ, ազատ չեն, այդ ժամանակ բերն ընկնում է այն մարդկանց վրա, ովքեր ազատ են ազդեցություններից, ազատատենչ ու արդար են և անհանդուրժող կեղծիքի նկատմամբ, գուցե դա է պատճառը, որ հենց նրանց գրչից են ծնունդ առնում բողոքն ու արդարության պահանջը»:

Սովետական Հայաստանի փլուզման ու [Հայաստանի](#) անկախության առաջին տարիներին 91-92 թվականներին հիմք դրվեց մի միասնական հարթակի, որտեղ երգահանները կարողանում էին ելույթներ ունենալ: Այդ համերգների խորագիրն էր «Համերգ մոմի լուսով»: Զեաչափն ստեղծել էր ճարտարապետ, երգահան Արարատ Բորիկյանը (քչերը գիտեն, որ դեռ Խորհրդային Հայաստանում կար բողոքող երիտասարդություն, որոնցից մեկն էլ Արարատ Բորիկյանն էր, ով ապրիլի 24-ին բողոքի համերգներ էր տալիս «Հայեր» խմբով): Նույն Արարատ Բորիկյանի շնորհիվ ստեղծվեց մի համերգային ձևաչափ, որտեղ երգահաններին հավաքելով իր շուրջն ամեն ուրբաթ ճարտարապետների տանը համերգներ էին կազմակերպվում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Այդ ձևաչափն իր զարգացումն ստացավ 2008թ-ին՝ դառնալով հենք Բարդերի Ակումբի համար: Շարունակելով Արարատ Բորիկյանի «Համերգ մոմի լուսով» համերգների շարքը՝ Բարդերի Ակումբում ամեն ուրբաթ կազմակերպվում էին հավաքական համերգներ, որոնց մասնակցում էին Հայաստանի գրեթե բոլոր հայտնի երգահանները: հատված «Բարդերի Ակումբի» համերգից, հունիս 2019թ.

Բարդերի Ակումբի այդ համերգային ժամանակագրությունը սկիզբ է ստանում Էդուարդ Չորիկյանի ու [Կախթանգ Հարությունյանի\[1\]](#) նախաձեռնությամբ և մինչ 2020 թվականը ամեն ուրբաթ համերգները կանոնավոր շարունակվում էին: 2020թ-ին քովիդի, հետո Արցախյան երկրորդ պատերազմի պատճառով Բարդերի Ակումբը տեղափոխվում է առցանց հարթակ, որտեղ ամեն ուրբաթ շարունակելով համերգները՝ դրանք դարձնում է հասարակական կազմակերպությունների աջակցելու հարթակ՝ մեր հանրությանը իրազեկելով այդ կազմակերպությունների հանրոգությունների մասին: 2022թ-ից Բարդերի Ակումբն ամիսը մեկ անգամ հավաքական համերգներ է տալիս ցայսօր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Այս տարիների ընթացքում ստեղծվել են մի շարք ձեռնարկներ, մասնավորապես Հեղինակային երգի 1,2,3 հավաքածուները, որոնք որպես ուսումնամեթոդական նյութ ներկայացնում են մեզանում ծանոթ ու ոչ այդքան, երգահանների երգերն, դրանց նվազելու

ակվորդներն ու սկավառակ, որի մեջ հեղինակի կողմից ներկայացված է կատարման ձեվը:

«ՀՈՒՍՈ ԱՌԱՋԱՍՏ» ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

2014թ-ին Բարդերի Ակումբի նախաձեռնությամբ կազմակերպվեց «Հուսո առագաստ» հեղինակային երգի փառատոնը[2]:

«Հուսո առագաստ» 2022

Մեկ տարի անց այն ստացավ միջազգային ձեվաչափ՝ ընդլայնելով աշխարագրությունը, հյուրընկալելով տարբեր երկրերի երգահանների:

Փառատոնը շարունակում է իր գործունեությունը ցայսօր՝ բացահայտելով նոր սերնդի երգահանների, ստեղծելով կամուրջ տարբեր սերունդների երգահանների միջև, նաև ստեղծելով դրանց գործունեությանը, ինչպես նաև խթանելով երգահաններին մեծ հարթակ ստանալու սեփական երգը տարածելու համար: